

er anslaget udi penge, som efter følger: Først til fragt fra Ribe og til List 2 dl. 14 sk. d. Item dragpen-
dinge for øllet at bere udi skibene 6 sk. d. Item et
bud, som drog til København med for^{ne} copiten at
hente beskien tilbage 2½ dl. Item den fjerding
brød 1 mk. Item den td. øl 4 mk. Item den side flesk
½ dl. Så og for øl at bære af skibet udigjen til drage-
penge 6 sk. Tilhobe 6 dl. 10 sk.◀

(Riberhus lensregnskab 1581—82).

H. K. Kristensen.

Runestenen i Horne en Hornelund-sten

For 5 år siden blev vejen gennem *Hornelund* og ned over *Linding* å moderniseret. Gårdejer *Hans C. Østergård*, *Hornelund*, lod da en dyngest, samlet på gårdens mark, slå i skærver, så dyngen kunne bruges til vejmateriale.

Herved fandt man et brudstykke, hvorpå der var runer. Stenslageren og *Østergård* drøftede at lægge stenen til side; men da man kunne se, det kun var et brudstykke, og der ikke stod ret mange runer, troede man ikke, det havde nogen betydning, og stenen blev da slaaet i skærver.

Efter at *Horne*-stenen, som sad i *Horne kirkegårdsdige*, men 1872 blev flyttet til *Nørholms have*, nu atter er flyttet tilbage til *Horne kirke*, så gårdejer *Østergård* denne runesten, og han opdagede da til sin overraskelse, at runefragmentet fra *Hornelunds mark* måtte være et brudstykke af denne sten. Stens farve og beskaffenhed og runernes størrelse syntes at passe. — Ulykkeligvis eksisterer stykket jo

ikke mere. Muligvis kan der findes endnu et brudstykke, da stenen i Horne har en sådan form, at der må være brudt noget både af enden og af siden.

På Horne-stenen står der:

. . fnukatufi kaþi hauk þxx . . .

Erik Moltke oversætter og udfylder indskriften således: »*Tue*, (*Ravns*) ætling, gjorde Th...s (eller denne) høj« og daterer den til vikingetiden før Jelling, altså ca. 900—950. Endnu to runesten fra samme Tid bærer Rafnukatufis navn¹⁾, nemlig stenen i *Læborg*, der melder, at Thue huggede disse runer efter Thyre, sin dronning, og stenen ved *Bække kirke*, hvor der står, at han og Funden og Gnyble, de tre gjorde Thyres høj. Om det er den samme Tue, Ravns ætling, kan man ikke vide. Man har ment, den nævnte Thyre er Gorms dronning, men det er ikke sikkert.

Blev vor runeskat end ikke forøget af fundet i Hornelund, har det alligevel sin store værdi. Det siger os nemlig, hvor runestenen oprindeligt har stået, ikke i Horne, men i Hornelund, her ved Jyllands vestre hovedvej, og hvor denne vej drejer ned mod Linding å.

Allerede tidligere har jeg hævdet²⁾, at Hornelund i vikingetiden har spillet en stor rolle, at navnet antagelig minder om en hellig lund, en hedensk offerlund, og at den storgård, som lå derhos, har heddet Horne, og da helligdommen i kristen tid måtte vige for kirken, knyttedes navnet Horne til kirken, mens storgården med lunden kom til at hedde Hornelund. Jeg syntes, det bedst forklarer, at det gamle navn Horne i ældre tid ikke gjaldt en by, men kun kirken,

¹⁾ Fra Ribe Amt 1931, 632 ff. Danmarks Runemindesmærker.

²⁾ Øster Horne Herred, s. 197 f.

hvorimod Hornelund var en temmelig stor bebyggelse. Måske har den kirkeeng, der ligger her, oprindeligt været henlagt til hedensk gudsdyrkelse. Jeg gættede på, at stormanden Ravnunge-Tue, Ravns ætling, var den vikingehøvding, der havde ejet Hornelund. Da man nu kan fastslå, at en runesten med hans navn har stået tæt ved gården, bestyrkes denne antagelse.

Og netop her har man fundet de prægtigste guldsmykker fra vikingetid, ja, de ædleste, vi overhovedet ejer fra Danmarks oldtid, det ene præget af et fornemt båndmønster, det andet af fire dyrehoveder, alt med »den rene klassiske linjeskønhed.«

J. Brøndsted har hævdet³⁾, at de er indførte franske originalarbejder fra midten af 800 årene. I så fald er de vel kommet hertil som vikingebytte. — Roar Skovmand mener derimod, at dyrehovederne minder så meget om den hjemlige dyreornamentik, at dette sammen med andre forhold gør det sandsynligt, at de er tilvirket herhjemme, men vel nok af fremmede guldsmede i dansk tjeneste⁴⁾. Sammen med spænderne fandtes en guldarmring, dannet af 4 snoede stænger, hvis ender findes i et profileret rør. Dette spænde hører 900 tallet til. Skatten må da være lagt ned i Jorden en tid efter år 900.

Man kan således vel tænke sig, at Tue, Ravns ætling, har båret de skønne, glimtende smykker ved store fester på Hornelund, mens runestenen med hans navn har knejset ved vejen udenfor.

H. K. Kristensen.

³⁾ Acta Archaeologica V, s. 181.

⁴⁾ Fra Ribe Amt 1943, s. 647 ff. Aarb. for nord. Oldk. og Hist. 1942, s. 67 ff.